

Patnáctiletý čejkovický bio-podnik zpracovává bylinky od A do Z

SLUNEČNÍ BRÁNA VONÍ A ROSTE

Narozeniny se dají slavit různě. Třeba se jubilant uvelebí v křesle, přijímá gratulanty a přebírá dary. Sluneční brána ze slováckých Čejkovic, tuzemský dominantní producent biočajů, zvolila v roce svých patnáctin spíše přičinlivý přístup - dárek, a to pořádný, si nadělila sama v podobě výrobně-skladové haly. A zosobněna Tomášem Mitáčkem, jedním ze svých dvou tvůrců a majitelů, pozvala hosty z blízka i z daleka, aby její zletilost oslavili s ní a aby při tom potěšila jejich smysly. Nejsilněji, s ohledem na své zaměření, samozřejmě čich; směsice vůní pronikající bytelnou konstrukcí je zřetelná už před halou.

„V budově to voní, ale ještě potřebuje natáhnout lidské teplo,“ říká naprosto vážně hostitel při uvítání. „A proto jsme vás pozvali,“ dodává s úsměvem. Kvůli „polidštění“ provozovny také vyhlásil soutěž na pojmenování dvou firemních hal zvaných zatím suše dle lokality Mlaty I a Mlaty II - autorovi vítězného návrhu slibuje demižon hřejivé slivovice. Otec-spoluzakladatel však myslí i na duši obrovitého objektu, a tak požádal o jeho pokřtění katolického kněze: „Naši první halu světil kněz hnutí Haré Kršna, tak abychom tu měli odstínů víry víc...“

Hlavně bez postřiků!

Sluneční brána vznikla v roce 1992, dva roky poté, kdy se **Tomáš Mitáček** jako nastávající zemědělský inženýr setkal při poznávacím výletě do Rakouska

s **Johannešem Gutmannem**, který u Zwettlu založil o něco dříve firmu Sonnentor, česky Sluneční bránu... „V té době už jsem měl jasno, že cestou chemizovaného hospodaření, k němuž nás škola vedla, rozhodně nepůjdu,“ říká moravský idealista. „V rozvíjení společného nápadu vytvořit se zájemům Johanova podniku obdobnou společnost u nás jsem našel smysl svého profesního směřování.“

Oba muže sblížila snaha o podnikání vlídné vůči přírodě, a tedy i člověku, a ovšem i předmět tohoto podnikání: hodnotné bylinky v kvalitě bio. Při narozeninovém proslovu to Mitáček vyjádřil lapidárně: „Etika a ekologie jsou pro nás přednější než ekonomika.“

Řekl-li „pro nás“, myslel samozřejmě i svoji ženu Ivanu, která mu byla a je v bohubilém činění oporou. Do Čejkovic, kde nyní bydlí a vychovávají dceru Kateřinu a syna Jaroslava, přišli Mitáčkovi z nedalekého Veselí na Moravě.

Nejenže této dvouapůltisícové obci přidali dva rodáky, dceru Kateřinu a syna Jaroslava, ale zvelebili nabídnutou rozvalinu místního mlýna (dnes v něm sídlí ústředí jejich podniku, vzorková prodejna a sklad produktů) i přílehlou vilu (kde sami bydlí), a také rozvalinu kravína na Mlatech, na vrcholu vinohradnického kopce nad Čejkovici (z něj vznikla v roce 2000 první provozní hala). Druhá, narozeninová hala vyrostla na místě dvou zanedbaných betonových silážních žlabů. Zatím je (nepočítáme-li sluníčkově žlutá vrata a větrací trouby) šedozelená, ale časem zčásti přírodně zezelená, protože z obvodových záhonů už míří vzhůru pnoucí rostliny. „Ne, ne, vinná réva mezi nimi nebude,“ rezolutně odmítá Tomáš

Mitáček, „ta je všude kolem a ke všemu stříkaná až hrůza.“ Kvalitní vína sousedů – a že je jich ve vesnici hodně, a šikovných! – ovšem umí i bioinženýr ocenit.

Modrá je dobrá

Čejkovice prosluly už dříve Templářskými sklepy, ale jak s uspokojením konstatuje starosta Pavel Novotný, dnes jsou vedle vína rovnocenným synonymem pro obec také čaje: „Sluneční brána nás reprezentuje po celé republice i za hranicemi a – a to je neméně důležité – nabídla zdejší lidem pracovní příležitost. A Mitáčkovi sami přinesli jiný pohled na život.“

Moravská biobylinková společnost s ručením omezeným má už bezmála padesát zaměstnanců (a její rakouská „matka“ přes 90). Převažují ženy – a zejména jim sluší firemní trička s rozesmátým sluníčkem. Barvu mají modrou, protože – jak šéf vysvětluje – modrá je ušlechtilá barva, barva oblohy, a „protože se mi líbí“.

Modré tričko hrdě nosí i **Petr Veselský**, nejbližší čejkovický spolupracovník Tomáše Mitáčka, který

o své pravé ruce říká: „Já tu káru vždycky žďuchnu a on ji dotlačí, kam je třeba.“ V narozeninovém řeči ale český spolujatel Sluneční brány děkoval (krom rodiny) všem spolupracovníkům a samozřejmě i skorobratru Johanovi, který přijel na oslavu autobusem plným svých lidí z firmy i spřízněných duší.

Byla to řeč takřka oskarovská, leč krátká, neboť hostitel si byl vědom, že hosté jsou zvědaví i na prohlídku voňavých provozů, na ochutnávku firemních nápojů (mezi nimiž už je i biokáva – s atraktivním názvem Vídeňské pokušení) a narozeninových dobrot, jakož i na hudební „oblohu“ toho všeho. Tu v retrostylu obstaral řízný jazzový bigband **Eager Swingers** z blízkých Dubňan a dětský folklorní **Kyjovánek** (ten zazářil i stylovými tanečky a zvyky).

Anděl strážný a ti druzí

Po celou slavnost sice přišlo, ale nová hala posloužila jako výtečné dějiště většiny programových lahůdek. K těm patřilo také udělení **Zlatého srpu** nejzasloužilejšímu

Balírna ještě ve „starém“ Havlíčkově mlýně

Ing. Mitaček na zelené střeše rekonstruovaného kravína

➡ dodavateli surovin z biobylin – dostala ho za ekofarmu Pollau **Jarmila Abřlová** z Pavlova na Pálavě. Ekologické hospodářství, založené před 16 lety, vede se synem **Josefem** i manželem téhož jména, jedním z mála zdejších biovinářů. Pěstují patnáct různých bylin.

Sluneční brána zpracovává bylin v kvalitě bio na sto druhů - od A po Z, od anýzu po zázvor. Zásobuje ji kolem dvaceti ekozemědělců, obdělávajících celkem na sto hektarů. Rakouský Sonnentor těží z produkce sto padesáti biofarmářů pěstujících byliny na rozloze čtyř set hektarů. (Mateřská společnost v Dolním Rakousku dělá navíc hotové nápoje a balí-li stroje v té dceřině čejkovické po gramech, ty rakouské jsou nastavené na stonásobně větší balení.)

Čajové směsi, které vedle koření, aromasměsí a dárkových produktů tvoří základ produkce obou firem, vytvářejí prý osobně jejich majitelé, doslova podomácku – míchají, ochutnávají a taky pojmenovávají. Například Rooibos – čokoládové políbení. Nebo Anděl strážný. Nebo Milostný čaj. Anebo prostě Dobrá nálada. Té (snad proto, že jí tu mají ve skladech stovky kil) nechyběla hojnost ani na celé slavnosti.

Sluneční brána, jejíž poslední roční obrat dosáhl téměř 80 milionů korun, prodává čtvrtinu své produkce v Česku, Polsku, Maďarsku, v Pobaltí a na Slovensku. Tři čtvrtiny tržeb pocházejí z exportu do dalších čtyř desítek zemí – prostřednictvím Sonnentoru (ten je mj. jedničkou na rakouském a švýcarském trhu s biočaji a dvojkou v Německu). Kvůli vývozu tiskne Sluneční brána ve svém moravském centru etikety ve dvaceti jazykových mutacích: „Snažíme se být příslovečnou třetíničkou na dortu čajového byznysu – kvalitou produkce i vstřícností k zákazníkům,“ zdůrazňují majitelé.

SLUNEČNÍ BRÁNA VONÍ A ROSTE

půldruhé přepravní palety, což obnáší přes dva a půl tisíce krabiček o dvaceti čajových sáčcích...

K tomu ale oba šéfové svorně zdůrazňovali, že se snaží, aby v jejich podniku zůstal podíl ruční práce vyšší než u konkurence – aby výroba byla „lidštější“, jak to odpovídá jejich přesvědčení: „U nás vše stojí na ideálech, které neztrácíme. Jistě, že nemůžeme růst bez plnění ekonomických ukazatelů. Ale jde nám o lidský, až rodinný rozměr výroby, proto jsou naše provozy otevřené návštěvníkům, proto podporujeme rozvoj nových ekofarm – radami, dohodami o odběru produkce, dodávkami osiv...“ Zakladatelé „Slunečního“ bylinkář-

a bio předpisům třeba u takového šípku, který se sbírá z volně, tudíž nekontrolovaně rostoucích keřů?! Byrokrati, jděte k šípku,“ uleví si do ztracena Tomáš Mitaček.

A čerstvá držitelka prvního českého zlatého srpu mu s úsměvem sekunduje: „Nejradši bych tím kosákem odsekávala tupost od hlav úředníků!“ V Sonnentoru ani ve Sluneční bráně si prý nikdy nestanovili cíl typu „v příštím roce chceme dosáhnout dvacetiprocentního nárůstu produkce“. Jejich motto zní: Nesedíme pod stromem starostí, ale pod stromem splněných přání. A jejich hlavním cílem je ukázat zemědělcům, že jde hospodářit bez chemikálií - a také dávat lidem příjemnou práci.

„Cítím, že jsem součástí úžasného přírodního koloběhu – nedokázal bych pracovat v konvenčním zemědělství, natož třeba v železárnách,“ vyznává se Tomáš Mitaček. „Snažím se, abych se mohl ráno při holení podívat bez výčitek do zrcadla. I když si připadám jako pionýr, ukazující, že to jde jinak, než je zvykem – třeba zrovna těm, kteří tady kolem běhají po vnohradech s postříkovači jak šílení patnáctkrát za rok...“

Johannes Gutmann nechal své krédo, k němuž se hlásí i jeho čejkovický druh, natisknout na záda firemních triček: „Když už Slunce svítí tobě, nech ho svítit i ostatním.“ Při příštích kulatinách by se Sluneční brána možná mohla dočkat ještě slunečních panelů, opravdické sluneční brány či třeba pořádných slunečních hodin.

Slunce v tomhle kraji svítí vydatně. A hodně ho v sobě mají i oba tahouni svých podniků.

Zlatý srp získala stálce našeho ekozemědělského nebe Jarmila Abřlová od Tomáše Mitačka (vlevo). Ten tuto tradici v pozmeněné „bezkarátové“ formě převzal od mateřského Sonnentoru Johanna Gutmanna (vpravo)

Podíl čaje na polidštění člověka

Mezi téměř třemi sty narozeninových hosty byla nejstarší šestaosmdesátiletá stařenka Ivany Mitačkové. Nejmladší návštěvníci byli pro změnu přivezeni v kočárcích. Capartům, jichž bylo nemálo, tu věnovali hrací koutek u první haly. Krom soutěží v rozličných disciplínách o rozličné voňavé ceny se v něm bylo možno vyřádit i v kádi s višňovými peckami. Zájemci také mohli vystoupit na sukulenty porostlou střechu této haly, odkud byl, zejména mezi sprškami, utěšený rozhled po okolní zvlněné krajině.

Zájem byl ovšem hlavně o prohlídku nových provozů, kde klapaly sáčkovací a balicí stroje. Od jejich divčí obsluhy bylo možné se dozvědět, že během směny lze zvládnout až

ství ovšem přiznávají, že jsou kratší na byrokracii: „Jak vyhovět všem eko

Jan Plachetka, ag. BioCIT
FOTO: Autor a redakce Bio

